

спорядження – раніше від Джефі. Рей долає міста і містечка, прибуває на північний захід, у місця, де раніше ніколи не бував, прибуває до посту пожежників, швидко проходить навчання з техніки безпеки. На гору його ведуть два провідника, всі їдуть верхи на конях. Примітно, що погода при цьому похмура, йде дощ, дорога стає дедалі важчою. Рей навіть порівнює себе з монахом. Провідники доводять Рея до його хижі, пояснюють йому, як все влаштовано, і йдуть, лишаючи Рея наодинці зі своїми страхами: ««...» I was alone on Desolation Peak for all I knew for eternity, I was sure I wasn't going to come out of there alive anyway» [1, с. 233]. Дж. Кемпбелл пише, що подолання власних обмежень у муках – ознака процесу духовного росту, що і відбувається з Реєм під час чергування на горі.

Остання стадія мономіфу квесту – повернення, коли герой має увійти зі сфери містичного у повсякденний світ, в романі відсутня. Сюжет закінчується тим, що задоволений Рей завершує свою роботу в горах. Ось як він описує свої останні хвилини на горі: ««...» I said “God, I love you” and looked up to the sky and really meant it. “I have fallen in love with you, God. Take care of us all, one way or the other”. «...» Then I added. “Blah”, with a little grin, because I knew that shack and that mountain would understand what that meant, and turned and went on down the trail back to this world» [1, с. 243]. Умиротворення і спокій, який Рей знайшов на горі, дають підставу зробити висновок, що він успішно пройшов ініціацію і здобув жадану свободу жити.

«Література подорожей завжди була тісно пов'язана із конструюванням американської ідентичності. Вона займає місце між фактом і вигадкою та оголює культурні засади й розкриває динамічні бажання та страхи як людини що подорожує, так і публіки, що читає» – зазначається у «Кембріджському путівнику з американської літератури подорожей» [2, с.5]. Мономіф подорожі є важливим складовим елементом американського світу, а ідея культурної місії, що полягає у підкоренні простору, є суттєвою рисою американської літератури, що базується на концепції фронтиру і як географічної, і як ментальної категорії та полягає у прагненні постійного його пересування вперед. На нашу думку, не зважаючи на те, що структура подорожі героя більш-менш співпадає в усіх міфах, у художній творчості часто спостерігаються численні відхилення від загальної схеми, змінення акцентів, уникнення одних і розширення інших етапів подорожі, які несуть в собі важливу інформацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Kerouac J. The Dharma Bums. N. Y. : Penguin Books, 1960. 244 p.
2. The Cambridge Companion to American Travel Writing / Ed. by Judith Hamera and Alfred Bendixen. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. 294 p.
3. Кемпбелл Дж. Герой із тисячею облич. Київ: Видавничий дім «Альтернативи», 1999 рік, 392 с.
4. Лосев А. Ф. Форма. Стил. Выражение. Москва. : Мысль, 1995. 940 с.
5. Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме. Львів : Видавництво «Астролябія», 2013. С. 329–352.

УДК 811.111'06'42

Ефендієва С.М., Потапова С.С., Хребтова Д.О.
Полтавський державний медичний університет, м. Полтава
НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ТЕКСТУ У
МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Значна увага приділяється граматичним та лексичним труднощам перекладу. Визначено послідовність етапів перекладу. Наголошується на необхідності використання загальних закономірностей співвідношення та відповідності граматичних форм і конструкцій мов оригіналу і перекладу. Розглянуто деякі аспекти лексико-семантичних особливостей перекладу медичних термінів англійською мовою.

Ключові слова: переклад, термінологія, явище, граматичні та лексичні труднощі.

The significant attention is paid to grammatical and lexical translation difficulties. The sequence of translation stages has been determined. The usage of the general principles of correlation and conformity of grammatical forms and constructions of the original and translated languages has been required. Some aspects of lexical and semantic features of translation of medical terms into English have been considered.

Key words: translation, terminology, phenomenon, grammatical and lexical difficulties.

Значительное внимание уделяется грамматическим и лексическим трудностям перевода. Определена последовательность этапов перевода. Отмечается необходимость использования общих закономерностей соотношения и соответствия грамматических форм и конструкций языков оригинала и перевода. Рассмотрены некоторые аспекты лексико-семантических особенностей перевода медицинских терминов на английский язык.

Ключевые слова: перевод, терминология, явление, грамматические и лексические трудности.

Медичні тексти характеризуються особливим стилем, який відрізняє їх від інших типів текстів. При перекладі таких текстів ця особливість створює додаткові проблеми. Серед лексичних труднощів науковці виокремлюють багатозначність термінів та вибір адекватного словникового відповідника або варіанту перекладу терміна, правильне застосування того чи іншого способу перекладу лексики, визначення межі припустимості перекладацьких лексичних трансформацій, переклад термінів-неологізмів, аббревіатур, "фальшивих друзів" перекладача, тощо.

До граматичних відмінностей відносимо особливості граматичної будови мови, форми і традиції письмового наукового мовлення. В англійських фахових текстах значно частіше, ніж в українських, вживаються форми пасивного стану та неособові форми дієслова, дієприкметникові звороти й специфічні синтаксичні конструкції, особові займенники першої особи однини та одночленні інфінітивні й номінативні речення тощо.

Робота над перекладом складається із трьох етапів: сприймання (читання або слухання) на одній мові; розуміння; відтворення на рідній мові. Слід пам'ятати про характерні помилки, зокрема: намагання перекласти всі елементи речення в тій послідовності, в якій вони подані в тексті іноземною мовою; ігнорування контексту, як засобу встановлення значення того чи іншого слова, відшукування в словнику значення кожного незрозумілого слова; неправильний вибір за словником значення слова; пошук слова в словнику до того, як прочитано весь текст; недооцінювання ролі мовної догадки, намагання перекласти речення до розуміння загального змісту тексту [3, с. 157].

Особливу увагу слід приділяти вмінню знаходити правильне значення слів відповідно до контексту, працювати з словником, проводити морфологічний і

синтаксичний аналіз. Доцільно: визначити місце групи підмета і присудка в реченні; визначити місце означення; починати аналіз речення з присудка в реченні; визначити труднощі лексичного порядку.

Під час перекладу потрібно правильно зрозуміти зміст речень, смислові відношення між реченнями та значення метатекстових елементів, що беруть участь в організації тексту. Саме розбіжності в будові мов, у наборі граматичних категорій, форм та конструкцій і становлять першу велику групу граматичних труднощів перекладу. Так, в українській мові немає артиклів, герундія, часових форм дієслова груп Continuous та Perfect, складних підметових та додаткових інфінітивних конструкцій, а в англійській мові — дієприслівників, категорії роду іменників і прикметників тощо. Певні відмінності існують у побудові речення: на відміну від української мови, де група підмета нерідко може міститися після групи присудка, в англійській мові порядок головних членів речення значно фіксованіший, що може вимагати перебудови речення при перекладі.

Наступна група граматичних труднощів перекладу пов'язана з різним обсягом змісту подібних у двох мовах форм і конструкцій. Так, форма теперішнього часу дієслова-присудка в українській мові відповідає за своїм змістом англійським відповідним формам Present Indefinite, Present Continuous та частково Present Perfect, а форма родового відмінку українського іменника може відповідати за своїм граматичним значенням англійській прийменниково-іменниковій конструкції "of + N" або формі загального відмінку іменника в препозиції до іншого іменника.

Третю групу граматичних труднощів перекладу складають ті граматичні явища мови тексту оригіналу, що мають відмінні від відповідних граматичних явищ мови перекладу функціональні характеристики, наприклад, форми однини і множини іменника наявні і в українській, і в англійській мовах, однак форми конкретних іменників можуть не збігатися.

Ще одна група граматичних труднощів перекладу складається з тих граматичних явищ, що мають різні частотні характеристики в англійській та українській науковій літературі. Так, у перші; частотність форм пасивного стану дієслова-присудка значно більша, ніж у другій, тому в перекладі такі форми нерідко доводиться замінювати на форми активного стану. Такі труднощі викликані розбіжностями у мовностилістичних нормах текстів мовами оригіналу й перекладу.

Певні труднощі становлять граматичні омоніми — формально тотожні граматичні форми або конструкції, що мають різне граматичне явище (наприклад, дієслово to do може вживатися як допоміжне дієслово у заперечувальних та питальних реченнях, дієслово-репрезентант попереднього дієслова та як смислове дієслово).

Медична терміносистема англійської мови має багатовікову історію свого розвитку. Проблемами дослідження різних аспектів медичної терміносистеми англійської мови перебували в колі дослідницької уваги багатьох науковців, однак проблеми перекладу латинських анатомічних термінів англійською мовою висвітлені недостатньо. Аналіз перекладу термінів сприяв виокремленню певних груп, а саме: терміни, які мають однакове звучання латиною, проте під час перекладу англійською можуть вживатися як запозичені так і автохтонні; терміни, які мають однакове звучання латиною, проте англійською їх переклад

відрізняється; терміни, які мають автохтонні англійські відповідники відносно латинських найменувань [4, с. 237].

Предметом нашого дослідження є багатозначність та варіантність відповідників англійських термінологічних одиниць медичних текстів та проаналізовано способи їх перекладу: socket (англ.) – розетка (укр.): Hold the tooth in the socket. У даному реченні socket(англ.) – лунка(укр.). Point (англ.) – точка(укр.): Canines - sometimes called cuspids, these teeth are shaped like points. Point (англ.) – горбки, гострі виступи (укр.). При перекладі також можуть виникати труднощі зі словами, які є міжмовними омонімами: glands (англ.) – залози (укр.), glands (англ.) – гланды (рос.), ганды (рос.) – мигдалини (укр.), мигдалини (укр.) – tonsils (англ.); magazine (англ.) – журнал (укр.), магазин (укр.) – shop (англ.).

При перекладі багатозначних термінів, словники є необхідним довідковим матеріалом, адже переклад полісемічних термінів передбачає вибір одного з можливих варіантних відповідників, поданих у словнику. Необхідно звернути увагу на найбільш уживані слова англійської мови, які схожі на українські, але різні за значенням: Климакс (укр.) is the natural cessation, or stopping, of a woman's menstrual cycle and marks the end of fertility. Climax (англ.) is the most intense, exciting, or important point of something; the culmination. Колона (укр.) is a tall, vertical stone post, used as a support for a roof or in classical buildings(column). Colon (англ.) is the part of the large intestine that extends from the cecum to the rectum. Байт (укр.) – a unit of computer information or data-storage capacity that consists of a group of eight bits. Bite (англ.) is the ratio of the dentition with maximum contact and full occlusion of the upper and lower jaws. Лоб (укр.) is the part of the face above the eyebrows (forehead). Lobe (англ.) is a soft, rounded fleshy part hanging from the lower margin of the ear or any part of an organ that seems to be separate in some way from the rest. Труп (укр.) is a dead body, especially the body of a human being (corpse). Троуп (англ.) is soldiers on duty in a large group [2, с. 59].

Здобувачі вищої освіти повинні набути здатність самостійно розв'язувати складні навчальні та професійні задачі й проблеми в галузі охорони здоров'я засобами англійської мови. Як показує практика, ефективність професійно орієнтованого навчання латинської мови значною мірою зумовлена саме тим, як викладач розуміє, що таке методи і прийоми навчання, чи обізнаний він із різними класифікаціями, чи вміє комбінувати між собою ті чи інші прийоми, нарешті, чи доцільне використання певних прийомів узагалі [1, с. 19].

Отже, найефективнішим способом вивчення медичної термінології вважають шлях через розуміння структури слова та значень частин слова. Робота над текстом тестового завдання починається з подачі та фонетичного опрацювання термінів як ізольовано, так і в реченнях при виконанні вправ рецептивного й репродуктивного характеру. Щоб систематизувати термін,

встановити наявні зв'язки з іншими термінами, які входять у визначену сукупність термінів, необхідно дати йому тлумачення в певному контексті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беляєва О. М. Методи і прийоми як складова технології навчання латинської мови та медичної термінології. Основні напрямки підготовки медичних кадрів у сучасних умовах : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, Полтава, 26 берез. 2015 р. Полтава : Ред.-вид. відділ ВДНЗУ «УМСА», 2015 р. С. 19–20.
2. Ефендієва С. М. Систематизація медичних термінів на заняттях з англійської мови при підготовці до ліцензійного іспиту «Крок-1». Медична наука в практику охорони здоров'я :

матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених, Полтава, 22 листопада 2019 р. Полтава, 2019. С. 58–59.

3. Карабан В.І Посібник-довідник з перекладу науково-технічної літератури Ч.1, К.: Tempus, 1997, 257с.

4. Сологор І. М. Варіативність перекладу латинських анатомічних термінів англійською мовою. Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей II Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 8–9 червня 2017 р.). Полтава : Астрія, 2017. С. 236–239.

УДК 378.6:61.016:81'243:37.091.322:159.947.5-047.36(477.53)

Ефендієва С.М., Сліпченко Л.Б., Шерстюк Н. О.

Полтавський державний медичний університет, м. Полтава

МОТИВАЦІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Розглянуто питання важливості формування у здобувачів освіти мотивації до навчання. Увага приділяється методу змішаного навчання, який став одним із провідних методів навчального процесу. Досліджено мотиваційну сферу здобувачів вищої освіти в процесі навчання англійської мови в умовах змішаного навчання.

Ключові слова: мотивація, метод, змішане навчання, здобувачі вищої освіти.

The issue of the importance of forming motivation for learning in applicants for higher education has been considered. Attention is paid to the method of blended learning, which has become one of the leading methods of the educational process. The motivational field of applicants for higher education in the process of learning English in blended learning environment has been studied.

Key words: motivation, method, blended learning, applicants for higher education.

Рассмотрены вопросы важности формирования у соискателей образования мотивации к обучению. Внимание уделяется методу смешанного обучения, ставшего одним из ведущих методов учебного процесса. Исследована мотивационная сфера соискателей высшего образования в процессе обучения английскому языку в условиях смешанного обучения.

Ключевые слова: мотивация, метод, смешанное обучение, соискатели высшего образования.

Формуванню позитивної мотивації здобувачів вищої освіти до процесу навчання сприяє професіоналізм викладача, вміння організувати професійно орієнтований процес навчання з використанням методів, що стимулюють навчально-пізнавальну діяльність, впливають на самовизначення майбутніх фахівців та усвідомлення ними як найближчих, так і кінцевих результатів навчання. Активна емпатія викладача допоможе створити позитивний емоційний фон у відносинах зі здобувачами освіти, сформуванню основи достатньо впевненої поведінки у новому середовищі, надати настанови стосовно самостійного вибору, а в подальшому виконання розумових операцій з усвідомленням змісту навчального завдання стимулювати їх упевненість у глибині та якості отриманої бази знань, у власній можливості подальшого продуктивного опанування необхідними фаховими компетенціями [1, с.19].

16 жовтня 2020 року набуло чинності розроблене в МОН «Положення про оновлені умови організації дистанційного навчання», в якому містяться пояснення організаційних процесів дистанційної освіти. Варто наголосити, що багатьом